

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาของอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ที่มีอาการผิดปกติทางจิต ทั้งนี้สาเหตุ มาจากกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว และสังคมทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไปสัมพันธ์ภาพในครอบครัวและชุมชนลดลง เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นทั้งเรื่อง เด็กติดเกม เด็กไทยมีเช้าวปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ลดลง การตั้งครรภในวัยรุ่น ความรุนแรง ยาเสพติด อาชญากรรม และการตองาน ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของบุคคลทำให้เกิดความเครียด ความวิตกกังวล ซึ่งเป็นอาการนำไปสู่ภาวะที่มีอาการผิดปกติทางจิต

นโยบายจากภาครัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา ด้านสุขภาพจิต โดยกำหนดวิสัยทัศน์ในการทำงาน ไว้ว่า”ประชาชนมีสุขภาพจิตดี สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข” มียทธศาสตร์การทำงานเชิงรุกที่เน้นการป้องกัน ส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพจิตเป็นสำคัญ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย

จังหวัดนครศรีธรรมราช พบปัญหาสุขภาพจิตทุกกลุ่มอายุ โดยสาเหตุหลักมาจากการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ไม่ต่างจากปัญหาในระดับประเทศ อำเภอทุ่งสงบ้านทรายขาว หมู่ที่ 1 ตำบลเขาขาวก็เช่นเดียวกัน การที่ชุมชนถูกถาโถมด้วยปัญหายาเสพติด เยาวชนในชุมชนบ้านเขาขาว ติดสารเสพติด จำนวน 82 และมีอาการทางจิต ในปัจจุบัน จำนวน 10 คน ในจำนวนของผู้ที่ติดสารเสพติดในหมู่ที่ 1 บ้านเขาขาวดังกล่าวคิดเป็นหลังคาเรือนได้ 80 หลังคาเรือน สมาชิกครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 122 คน ซึ่งผลกระทบดังกล่าวมีผลต่อสุขภาพจิตคือ การข่มขู่คนในครอบครัว การลักขโมยของทั้งในครอบครัวและในชุมชน การก้าวร้าว แวง ซึ่งผลจะทำร้ายคนในครอบครัวได้ ส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวติดยาเกิดความเครียดวิตกกังวลนอนไม่หลับ และครัวเรือนอื่นภายในชุมชนพลอยเครียดไปด้วยสาเหตุจาก การลักขโมยผลิตผลทางการเกษตร เกษตรขโมยปาล์ม ขี้ยางไปขาย

ดังนั้นการส่งเสริมให้ ครัวเรือนมีความเข้มแข็ง สามารถอยู่ร่วมกับคนติดสารเสพติดได้ ภายใต้การดูแลใกล้ชิดของแกนนำในชุมชน จะสามารถทำให้ชุมชนบ้านทรายขาวแก้ปัญหาด้านสุขภาพจิตได้อย่างยั่งยืน

ผลวิเคราะห์ปัญหาชุมชนโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ชุมชน พบว่าปัญหาที่ทางชุมชนบ้านทรายขาว คือ ปัญหาสุขภาพจิต (เครียดนอนไม่หลับ) ปัญหาการติดยาเสพติด และมีอาการทางจิตเวช ซึ่งวิเคราะห์ปัญหาหลักในชุมชนได้ 3 ปัญหา คือ

1. **ปัญหาจากพฤติกรรม** เยาวชนชอบมีการมั่วสุม ขาดเรียน ไม่ไปโรงเรียน การติดยาเสพติด
2. **ปัญหาจากสภาพแวดล้อม** เป็นพื้นที่สวนยางพาราทำให้เป็นแหล่งมั่วสุมได้ง่าย เยาวชนมีการติดยาเสพติด 82 คนและมีอาการทางจิต 10 คน ครอบครัวแตกแยก 26 ครอบครัว หน่วยงานขาดการจัดการอย่างต่อเนื่อง
3. **ปัญหาจากกลไก** ชุมชนขาดการเสริมสร้างทักษะในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง และครอบครัวเข้มแข็ง ชุมชนขาดการจัดการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ผู้นำขาดกำลังเสริม ขาดคนที่มงานในการเข้ามาช่วยจัดการ ขาดกติกาในการอยู่ร่วมกัน

ปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดผลกระทบทั้งด้านสังคมความเป็นอยู่ คนในชุมชนเกิดความไม่ปลอดภัย ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเกิดปัญหาการลักขโมยทำลายทรัพย์สิน ครอบครัวแตกแยก เกิดการหย่าร้างสถาบันครอบครัว สั่นคลอน วัยรุ่นขาดที่พึ่งทางสังคมและทางจิตใจหาทางออกโดยการพึ่งพายาเสพติดซึ่งเป็นผลกระทบที่เป็นลูกโซ่

การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อให้เกิดการดำเนินการตรงกับความต้องการของชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้เข้าร่วมกระบวนการได้เลือกปัญหาสุขภาพจิตเป็นปัญหาที่ต้องการพัฒนาเป็นลำดับที่ 1

